

Received: 24-02-2021

Revised: 20-04-2021

Accepted: 11-05-2021

แนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา  
เจนเนอร์เรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์ และวาย  
Guidelines for Desirable Welfare and Safety Management of Teachers and  
Educational Personnel in Generation Baby Boomer, X and Y

สุชาดา นันทะไชย<sup>1</sup>

Suchada Nanthachai

[feduypnc@ku.ac.th](mailto:feduypnc@ku.ac.th)

สุกัญญา สูดารรัตน์<sup>2</sup>

Sukanya Sudararat

[susuda@rpu.ac.th](mailto:susuda@rpu.ac.th)

อัญชิสา เหมทานนท์<sup>3</sup>

Anchisa Hemtanon

[anchisa.may@gmail.com](mailto:anchisa.may@gmail.com)

จตุรงค์ สุวรรณแสง<sup>4</sup>

Jaturong Suwansang

[champ\\_pmahc@windowslive.com](mailto:champ_pmahc@windowslive.com)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความสำคัญ  
ต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและ  
บุคลากรทางการศึกษา (สกก.) ที่ดำเนินการอยู่ 2) ศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการ และสวัสดิภาพของครูและ

<sup>1</sup> คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Faculty of Education, Kasetsart University

<sup>2</sup> คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Faculty of Liberal Arts, Rajapruk University

<sup>3</sup> โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

Vajiratham Satit School, Office of Basic Education, Ministry of Education

<sup>4</sup> โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

Satri Srisuriyothai School, Office of Basic Education, Ministry of Education

บุคลากรในสภาวะปัจจุบันเพิ่มเติมจากที่ สกสค. มีอยู่ และ 3) ศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย การวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่างเป็นครูและบุคลากรที่เป็นสมาชิก ขพค. ปี 2563 ในกรุงเทพมหานครนครและปริมณฑล ทั้งหมดจำนวน 1,993 คน โดยแบ่งเป็น เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย เครื่องมืองานวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี PNI<sub>modified</sub> t-test และ One-way ANOVA ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การประชุมกลุ่มย่อย โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพตามภารกิจที่มีอยู่ของ สกสค. ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบพบว่าทุกด้านและรายข้อมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรกของเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ คือ ด้านการส่งเสริมสวัสดิภาพ เจเนอเรชั่นวาย คือ ด้านการส่งเสริมสวัสดิการ 2) ความต้องการสวัสดิการ และสวัสดิภาพของครูและบุคลากรในสภาวะปัจจุบันเพิ่มเติมจากที่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่ ในภาพรวมของทุกเจเนอเรชั่นอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเจเนอเรชั่นต่างกัน มีความต้องการในสภาวะปัจจุบัน ด้านส่งเสริมสวัสดิการ ด้านสุขอนามัย ด้านความมั่นคง ด้านนันทนาการ ด้านการพัฒนา และด้านการประชาสัมพันธ์และบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาประกอบด้วย 3.1) แนวทางการจัดสวัสดิการตามความต้องการจำเป็น (PNI) ลำดับแรกของแต่ละด้าน 3.2) แนวทางการจัดสวัสดิการตามความต้องการระดับมากที่สุดที่ในสภาวะปัจจุบัน ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไขสู่ความสำเร็จที่ต้องพิจารณา 3.3) แนวทางได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้

**คำสำคัญ:** สวัสดิการและสวัสดิภาพ, พึงประสงค์, เจเนอเรชั่น, สกสค.

### Abstract

This research aimed to 1) study and compare the current state, desirable state and top ranking priority needs index of welfare and safety management of teachers and educational personnel in generation Baby Boomer, X and Y, 2) study and compare the additional needs at present condition, and 3) propose guidelines for desirable welfare and safety management for teachers and educational personnel according to Generation Baby Boomers, X, and Y. The mixed methods were used in this research. The samples consisted of 1,993 teachers and educational personnel who were members of C. P. K in 2020 in Bangkok Metropolis and Vicinity. The questionnaires were used to collect quantitative data and analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, PNI<sub>modified</sub> t-test and One-way ANOVA. For qualitative research, a semi-structured interview, focus group discussion and analyzed by content analysis were used.

The research results found that 1) in overall and in each aspect, the current state of the existing welfare and safety management of OTEP was at a moderate level. The desirable state in overall and in each aspect was at a high level. The comparison between current state and desirable state had statistically significant difference at a level of .05. 2) The additional needs at present condition for welfare and safety of each generation were at a high level. The comparison of present condition needs in different generations of teachers and educational personnel found a statistically significant difference at a level of .05 in the aspects of welfare, hygiene, security, recreation, development, and public relations and services. 3) The proposed guidelines consists of 3.1) Guidelines for welfare arrangements according to the top ranking priority need index. 3.2) Guidelines for welfare arrangements according to the highest present needs. However; the key to success had to considered. 3.3) The guidelines have been assessed by the experts must be appropriate to be applied.

**Keywords:** Welfare and Safety, Desirable, Generation, OTEP.

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรมนุษย์ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาองค์กรให้มีความสมบูรณ์ แม้ว่าปัจจุบันจะมีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอยู่มาก แต่มนุษย์ยังคงมีบทบาทและความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ เพราะหากมนุษย์มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี รวมทั้งบรรยากาศในการทำงานที่ดี จะทำให้มนุษย์ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับกันว่าวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพที่สำคัญจำเป็น ในสังคมครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญในสังคม แต่ขณะเดียวกันก็ต้องเผชิญกับวิกฤติปัญหาหลายอย่าง ดังที่สมนึก เพอสม (2555) กล่าวว่าคนที่มาเรียนครูมักมาจากผู้ที่ไม่เรียนไม่เก่ง นำไปสู่ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ไม่มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ และปัญหาที่ใหญ่คือรายได้ครูไม่มากนักจึงทำให้เกิดปัญหานี้สินของครูมากมาย

ด้วยความสำคัญดังกล่าว ปัญหาของครูจึงนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ ดังนั้นการจัดตั้งองค์กรดูแล มีระบบสวัสดิการ และสวัสดิภาพให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นเพื่ออำนวยความสะดวก สร้างหลักประกันความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ดูแลขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน สวัสดิการที่ดีมีคุณภาพ เป็นปัจจัยรักษาทรัพยากรบุคคลในองค์กร และเป็นปัจจัยจูงใจบุคคลที่มีคุณภาพให้เข้าสู่องค์กรได้เป็นอย่างดี ดังนั้นจึงมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการ

ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ขึ้นเป็นองค์กรมหาชนที่มีพันธกิจในการ 1) ส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ สิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่น และส่งเสริมความมั่นคงแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา 2) ส่งเสริมความสามัคคี ยกย่องเชิดชูและผดุงเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพและคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 4) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในเรื่องสื่อการเรียนการสอน และเรื่องอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยมีอุดมการณ์ที่ว่า “ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับสวัสดิการสวัสดิภาพที่เหมาะสม เป็นระบบและต่อเนื่อง เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข มีขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจในการทำงาน ส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างทรัพยากรมนุษย์ที่ดี มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศ” (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2563)

สวัสดิการและสวัสดิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนามาเป็นลำดับ โดยเฉพาะกิจการ ขพค. และกิจการ ขพส. ที่ตรงใจสมาชิกที่สุด จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาพบว่ารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาในประเทศไทย ควรมีลักษณะยืดหยุ่นและตอบโจทย์ความหลากหลายของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ในทุกช่วงชีวิต และทุกสถานการณ์ (พสนัน นิรมิตรไชยนนท์ และกมลพร สอนศรี, 2560) และจากการวิจัยเรื่องการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา การประเมินผลและการศึกษาหาแนวทางใหม่ (กิตติพงษ์ พุ่มพวง และพัชรินทร์ บุรณะกร, 2557) พบว่า 1) การประเมินด้านความต้องการจำเป็น มีความต้องการจำเป็นในภาพรวมของทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสวัสดิการ ด้านสวัสดิภาพ และด้านการยกย่องเชิดชูเกียรติ อยู่ในระดับมาก ด้านการจัดกิจกรรมบริการของสำนักงาน สกสค. สอดคล้องกับเป้าประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) การศึกษาแนวทางใหม่ในการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของสำนักงาน สกสค. ด้านสวัสดิการควรปรับด้านที่พักชั่วคราว การบริการตรวจสอบสุขภาพ การลดหย่อนค่าเดินทาง การทำประกันชีวิตให้ครู ด้านสวัสดิภาพ การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ปรับรางวัลด้านการยกย่องเชิดชูเกียรติ ด้านทุนศึกษาต่อ ทุนทำวิจัย ทุนทำผลงานทางวิชาการ 3) การเสนอแนะรูปแบบการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของสำนักงาน สกสค.ควรจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดชีวิตของการประกอบอาชีพ จากผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องมีรูปแบบที่ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก เนื่องจากสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในปัจจุบัน ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงประกอบด้วยกลุ่มคนสามเจนเนอเรชั่น พอสรุปได้ดังนี้

เจนเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ (Generation B) คือคนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2489 - 2507 อายุประมาณ 60 ขึ้นไป ลักษณะนิสัยจะเป็นคนจริงจัง เคร่งครัดเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นเจ้าคนนายคน ชีวิตทุ่มเทให้กับการทำงาน มีความอดทนสูง ประหยัดอดออม ซึ่งมักถูกจัดเป็นพวก “อนุรักษ์นิยม”

เจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ (Generation X) คือคนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2508-2522 คนที่เกิดมาในยุคมั่งคั่ง ใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย เติบโตมากับการพัฒนาของวีดิโอเกม คอมพิวเตอร์ และเป็นยุคที่มีการควบคุมอัตราการเกิดของประชากร ปัจจุบันคนยุคเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์เป็นคนวัยทำงาน มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป พฤติกรรมและลักษณะนิสัยของคนกลุ่มนี้ที่เด่นชัดคือ ชอบอะไรง่ายๆไม่ต้องเป็นทางการ มีแนวคิดสร้างความสมดุลในเรื่องงานและครอบครัว

เจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) เรียกอีกอย่างว่า Millennial คือคนที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2523 -2540 คนเจนเนอเรชั่นวายจะเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล มีความเป็นสากล มักต้องการความชัดเจนในการทำงาน เช่น ต้องชัดเจนว่าสิ่งที่ทำมี

ผลต่อตนเองและต่อหน่วยงานอย่างไร คาดหวังที่จะมีเงินเดือนสูงๆ คาดหวังค่าชม แต่ไม่อดทนต่องานที่ทำ ชอบเปลี่ยนงานอยู่บ่อยๆ (อุทิศ ศิริวรรณ, 2559)

ดังนั้นการดำเนินการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และความต้องการที่สมาชิกคาดหวัง จึงเป็นสิ่งที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความเป็นไปตามเงื่อนไขที่เรากล่าว ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการอยู่ ตลอดจนความต้องการสวัสดิการและสวัสดิภาพในสภาวะปัจจุบันเพิ่มเติมจากที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการอยู่ และเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาเงื่อนไขแบบบูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย เพื่อที่ว่าสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จะสามารถพิจารณาปรับใช้ผลวิจัยเป็นแนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้สอดคล้องตามความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษาเงื่อนไขแบบบูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ต่อไป

### วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความสำคัญต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพ ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการอยู่ ตามเงื่อนไขแบบบูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการ และสวัสดิภาพของครูและบุคลากรในสภาวะปัจจุบันที่เพิ่มเติมจากที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่ ตามเงื่อนไขแบบบูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพที่พึงประสงค์สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเงื่อนไขแบบบูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

### นิยามศัพท์

**สวัสดิการ** หมายถึง สวัสดิการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เรื่องการจัดบริการที่พัก การสนับสนุนเงินกู้ยืมต่างๆ การจัดโครงการศูนย์ดูแลครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สูงอายุ การบริการด้านสุขภาพของสถานพยาบาล การฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา (ศพค.) การฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษาในกรณีคู่สมรสถึงแก่กรรม (ศพส.)

**สวัสดิภาพ** หมายถึง การบริการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องความช่วยเหลือเมื่อได้รับอุบัติเหตุ หรืออุบัติเหตุภัยพิบัติต่างๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมั่นใจ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ได้แก่ การประกันอุบัติเหตุกลุ่ม การช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ประสบอัคคีภัยและภัยธรรมชาติ การช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบภัยจากผู้ก่อการร้าย การช่วยเหลือการศึกษาบุตรครูและบุคลากรทางการศึกษา

**สภาพที่เป็นจริง** หมายถึง สภาพจริงในปัจจุบันที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้าน คือ 1) ด้านส่งเสริมสวัสดิการ 2) ด้านส่งเสริมสวัสดิภาพ 3) ด้านกองทุนและมูลนิธิ และ 4) ด้านความมั่นคงและเชิดชูเกียรติ

**สภาพพึงประสงค์** หมายถึง สภาพที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาคาดหวังให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้ในด้าน คือ 1) ด้านส่งเสริมสวัสดิการ 2) ด้านส่งเสริมสวัสดิภาพ 3) ด้านกองทุนและมูลนิธิ และ 4) ด้านความมั่นคงและเชิดชูเกียรติ

**ความต้องการในสภาวะปัจจุบัน** หมายถึง ความต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพเพิ่มเติมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสภาวะปัจจุบันในแปดด้านประกอบด้วย 1) ด้านส่งเสริมสวัสดิการ 2) ด้านส่งเสริมสวัสดิภาพ 3) ด้านการฌาปนกิจสงเคราะห์ 4) ด้านเศรษฐกิจ 5) ด้านสุขอนามัย 6) ด้านความมั่นคง 7) ด้านนันทนาการ 8) ด้านการพัฒนา และ 9) ด้านการประชาสัมพันธ์ และการบริการ

**เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์** หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2489 – 2507 และเป็นสมาชิกพรรค.ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

**เจเนอเรชั่นเอ็กซ์** หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2508 - 2522 และเป็นสมาชิกพรรค.ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

**เจเนอเรชั่นวาย** หมายถึง ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2523 -2540 และเป็นสมาชิกพรรค.ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

### ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความสำคัญต้องการจำเป็น ของสวัสดิการและสวัสดิภาพที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่ จะสามารถนำไปประกอบการพิจารณาการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เหมาะสมตามเจเนอเรชั่น

2. ความต้องการของครูและบุคลากรที่จำแนกตามเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์และเจเนอเรชั่นวายเกี่ยวกับสวัสดิการและสวัสดิภาพที่เพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่ จะสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้สอดคล้องตามความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสภาวะปัจจุบันได้

3. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยไปปรับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสมตามเจเนอเรชั่น

### วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นสมาชิก พรรค. ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี 2563 ซึ่งประกอบด้วยจังหวัด กรุงเทพมหานคร นนทบุรี สมุทรสาคร สมุทรปราการ นครปฐม และปทุมธานี จำแนกตามสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาเทียบ และองค์การบริหารปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 199,305 คน (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง 1) กลุ่มตัวอย่างคือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นสมาชิก พรรค. จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 1,993 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แนวคิดของ นงลักษณ์ วิรัชชัย (2543) คือ จำนวนประชากร

หลักแสนใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 1-5 สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามจังหวัด สังกัด และผู้ให้ข้อมูลตามเจเนอเรชั่นโดยการสุ่มอย่างง่ายแบบสัดส่วน (Proportionate Simple Random Sampling) 2) เลือกผู้ให้การสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Random Sampling) เรื่องความต้องการสวัสดิการและสวัสดิภาพเพิ่มเติมในสถานะปัจจุบันนอกเหนือจากที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่จำนวน 47 คน จากทุกสังกัด และสามเจเนอเรชั่นตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานวิจัย 3) เลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 9 คน ตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานวิจัยจากทุกสังกัด และสามเจเนอเรชั่น ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางเพื่อจัดทำร่างแนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาจากผลการวิจัย วิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ และจากการค้นคว้าเอกสารงานวิจัย และ 4) เลือกผู้ทรงคุณวุฒิตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานวิจัยจากทุกสังกัด ทั้งสามเจเนอเรชั่นประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาร่างแนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 12 คน รวมทั้งประเมินความเหมาะสมของร่างแนวทาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการและสวัสดิภาพในสถานะปัจจุบันของครูและบุคลากรทางการศึกษาเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวายสำหรับนำมาสร้างแบบสอบถาม 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาตามภารกิจที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่ และแบบสอบถามความต้องการสวัสดิการและสวัสดิภาพในสถานะปัจจุบันเพิ่มเติมจากที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่ 3) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามผ่านการการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่า IOC ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 และหาค่า Cronbach's Alpha Coefficient โดยแบบสอบถามรายข้ออยู่ระหว่าง .960-.962 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .962 4) แบบประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และ 5) แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทาง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดทำแบบสอบถามออนไลน์เป็น Google form ได้รับแบบสอบถามกลับคืนฉบับสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test One-Way ANOVA และวิเคราะห์จัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้ PNI<sub>Modified</sub> ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

### ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย มีจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ส่วนมากมีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งครู ส่วนมากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2. ความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันในการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าสภาพที่พึงประสงค์ทุกด้าน และทุกข้อ ผลการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันสวัสดิการและสวัสดิภาพที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่ กับสภาพที่พึงประสงค์พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ลำดับความต้องการจำเป็นสวัสดิการและสวัสดิภาพที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่

3.1 เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก ด้านการส่งเสริมสวัสดิการ คือ การบริการด้านสุขภาพของสถานพยาบาลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านบริการทันตกรรม ด้านการส่งเสริมสวัสดิภาพ คือ การมีมูลนิธิช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบภัยจากผู้ก่อการร้าย ด้านกองทุนและมูลนิธิ คือ การมีมูลนิธิช่วยเหลือการศึกษาบุตรครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านความมั่นคงและเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ โครงการจัดสวัสดิการให้ทุนการศึกษาแก่บุตรครูและบุคลากรทางการศึกษา “สานฝัน ให้เป็นจริง” และโครงการฟื้นฟูกาย-จิตของครู บุคลากรทางการศึกษา และครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้

3.2 เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรกด้านการส่งเสริมสวัสดิการ คือ การบริการด้านสุขภาพของสถานพยาบาลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และการบริการตรวจสุขภาพประจำปี ด้านการส่งเสริมสวัสดิภาพ คือ การมีมูลนิธิช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบภัยจากผู้ก่อการร้าย ด้านกองทุนและมูลนิธิ คือ การมีมูลนิธิช่วยเหลือการศึกษาบุตรครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านความมั่นคงและเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา คือการมี โครงการฟื้นฟูกาย-จิตของครู บุคลากรทางการศึกษา และครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้

3.3 เจเนอเรชั่นวาย มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรกด้านส่งเสริมสวัสดิการ คือ การจัดบริการที่พักของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านส่งเสริมสวัสดิภาพคือ การมีมูลนิธิช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบภัยจากผู้ก่อการร้าย ด้านกองทุนและมูลนิธิ คือ การมีมูลนิธิช่วยเหลือครู เพื่อสนับสนุนการให้ทุนวิจัย ด้านความมั่นคงและเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา คือการมี โครงการฟื้นฟูกาย-จิตของครู บุคลากรทางการศึกษา และครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้

4. ความต้องการสวัสดิการและสวัสดิภาพเพิ่มเติมในสภาวะปัจจุบัน ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมสวัสดิการ ด้านการส่งเสริมสวัสดิภาพ ด้านการฅาปนกิจสงเคราะห์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขอนามัย ด้านความมั่นคง ด้านนันทนาการ ด้านการพัฒนา และด้านการประชาสัมพันธ์และการบริการ ในภาพรวม เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย มีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน ทุกเจเนอเรชั่นจะมีความต้องการระดับมากที่สุดในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านการส่งเสริมสวัสดิการ เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีความต้องการระดับมากที่สุด ส่วนเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ การให้ปันผลแต่ละปีสำหรับสมาชิก ชพค.

ด้านการส่งเสริมสวัสดิภาพ เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ มีความต้องการระดับมากเป็นอันดับแรก คือ การเพิ่มเงินชดเชยมูลนิธิช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ประสบอัคคีภัยและภัยธรรมชาติโดยเพิ่มให้ครอบคลุมภัยอื่นๆด้วย เจเนอเรชั่นเอ็กซ์และเจเนอเรชั่นวาย มีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรกสอดคล้องกัน คือ การเพิ่มเงินชดเชยกองทุนสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อช่วยเหลือครูผู้ประสบอุบัติเหตุหรือทุพพลภาพ

ด้านการฅาปนกิจสงเคราะห์ เจเนอเรชั่นวายมีความต้องการในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ต้องการให้ชพค. ครอบคลุมทั้งบิดาและมารดา และทุกเจเนอเรชั่น มีความต้องการในระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรกสอดคล้องกัน คือ การแจ้งรายชื่อผู้เสียชีวิตในแต่ละเดือนเพื่อความโปร่งใส

ด้านเศรษฐกิจ เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีความต้องการในระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรกสอดคล้องกัน คือ สามารถใช้สิทธิการลดหย่อนภาษีได้จากการเป็นสมาชิกชพค. ส่วนเจเนอเรชั่นวาย มีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรก คือการสนับสนุนการกู้ยืมเพื่อการศึกษาของบุตรในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

ด้านสุขอนามัย เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีความต้องการในระดับมากที่สุด ส่วนเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ การสมทบค่ารักษาพยาบาลส่วนเกินในการเบิกจ่ายจากหน่วยงานต้นสังกัด

ด้านความมั่นคง เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีความต้องการในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก สอดคล้องกันคือ การให้เงินขวัญถุงเมื่อครูและบุคลากรเกษียณอายุ ส่วนเจเนอเรชั่นวาย มีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ พิจารณาการใช้เงินชพค. มาเพื่อการประกันสุขภาพส่วนหนึ่งในขณะที่ยังมีชีวิตแทนการเก็บไว้ใช้เฉพาะเวลาเสียชีวิต

ด้านนันทนาการ ทุกเจเนอเรชั่นมีความต้องการในระดับมาก เป็นอันดับแรก คือ ส่งเสริมอาชีพหลังเกษียณตามความต้องการอย่างเป็นรูปธรรมในทุกจังหวัด

ด้านการพัฒนา ทุกเจเนอเรชั่นมีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ สนับสนุนให้มีทุนศึกษาต่อทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ แต่เจเนอเรชั่นวายมีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรกอีกประการหนึ่งคือ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร พัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ

ด้านประชาสัมพันธ์ และการบริการ เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ มีความต้องการในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ การพัฒนาข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้เป็นปัจจุบันเสมอ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีความต้องการในระดับมากที่สุด เป็นอันดับแรก คือ การปรับปรุงการให้บริการในทุกเรื่องอย่างรวดเร็วตามกรอบระยะที่กำหนดอยู่ และการเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารทางโซเชียลเน็ตเวิร์กให้หลากหลาย ส่วนเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ การเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารทางโซเชียลเน็ตเวิร์กให้หลากหลาย

ผลการเปรียบเทียบความต้องการในสภาวะปัจจุบันของแต่ละเจเนอเรชั่น พบว่ามีความต้องการในสภาวะปัจจุบันที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เจเนอเรชั่นวายมีความต้องการต่ำกว่าเจเนอเรชั่นอื่นทุกด้าน โดยด้านการส่งเสริมสวัสดิการ และด้านความมั่นคง เจเนอเรชั่นเอ็กซ์มีความต้องการสวัสดิการในสภาวะปัจจุบันสูงกว่าเจเนอเรชั่นวาย ส่วนด้านสุขอนามัย ด้านการพัฒนา และด้านการประชาสัมพันธ์และการบริการ เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์มีความต้องการสวัสดิการและสวัสดิภาพในสภาวะปัจจุบันสูงกว่าเจเนอเรชั่นวาย ด้านความมั่นคง และด้านนันทนาการ เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์มีความต้องการสวัสดิการและสวัสดิภาพมากกว่าเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าเจเนอเรชั่นวายมีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ แนวโน้มมีความต้องการต่ำกว่าเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ ยกเว้นความต้องการที่เด่นชัดจริงๆ คือด้านอุปโภคบริโภคสิ่งของจำเป็น ซึ่งมีความต้องการระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรกอยู่สองเรื่อง คือต้องการให้ ชพค. ครอบคลุมถึงบิดามารดา และการแจ้งรายชื้อแจ้งรายชื้อผู้เสียชีวิตในแต่ละเดือนเพื่อความโปร่งใส เป็นเพียงสองเรื่องที่เจเนอเรชั่นวายให้น้ำหนักค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

5. แนวทางการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งได้จากการนำผลวิจัยความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวายไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเก่าท่านเพื่อหาแนวทางสำหรับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษานำไปพิจารณาดำเนินการเพิ่มเติมตามความต้องการของสมาชิก ชพค. ทั้งสามเจเนอเรชั่น ผู้วิจัยนำผลจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์เนื้อหา และพิจารณาประกอบกับการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจัดทำร่างแนวทางฯ หลังจากนั้นประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อพิจารณาร่างแนวทางฯและความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา 12 ท่าน พบว่าแนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ซึ่งประกอบด้วย

5.1 แนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่ของเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวายตามความสำคัญของการจำเป็น (PNI<sup>Modified</sup>) ลำดับแรกของแต่ละด้าน

5.2 แนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในสภาวะปัจจุบัน เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวายตามความต้องการระดับมากที่สุด

แนวทางดังกล่าวจำเป็นต้องพิจารณาเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในฐานะผู้นำในการให้บริการ ส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเป็นที่พึ่งบารุงขวัญกำลังใจให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างแท้จริง และมีทัศนคติมุ่งการช่วยเหลือ ทำความดีให้กับเพื่อนครูที่เป็นกำลังสำคัญของชาติ ขจัดผลประโยชน์ส่วนตน เน้นการเกื้อกูลมากกว่าธุรกิจ มีความจริงใจและมีจิตวิญญาณของการให้ สามารถประชุมร่วมกับทุกฝ่ายทุกระดับด้วยข้อเท็จจริงทุกประเด็น ฝ่ายบริหารยินดียอมรับการประเมิน การติดตามตรวจสอบเพื่อสร้างระบบคุณภาพและความโปร่งใสในทุกเรื่อง เปิดใจรับและยินดีปรับ พิจารณาตามข้อค้นพบจากผลการวิจัย ปรับปรุงหลักการ ประเพณีสวัสดิการ และหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการเสนอแนะ กำหนดนโยบาย และบริหารจัดการในสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในฐานะสมาชิก ชพค. จะต้องให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่มุ่งเน้นแต่เรื่องสวัสดิการเงินกู้ซึ่งในเรื่องนี้จำเป็นต้องให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาสร้างความตระหนักถึงคุณภาพชีวิตของครูไทยเป็นสำคัญ สร้างทัศนคติ และปรัชญาการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง รู้จักสร้างสมดุลในการดำเนินชีวิต ปรับทัศนคติจากการเรียกร้องผลประโยชน์ฝ่ายเดียว มาเป็นเสมือนการร่วมบุญช่วยเหลือเพื่อนครูร่วมวิชาชีพ ร่วมชาติ

3. การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหารจัดการพันธกิจการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาตามอุดมการณ์ที่ว่า “ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับสวัสดิการ สวัสดิภาพที่เหมาะสมเป็นระบบและต่อเนื่อง เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข มีขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงาน ส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างทรัพยากรมนุษย์ที่ดีมีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศ” ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาควรปรับระบบการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับที่ผู้แทนครูและบุคลากรทางการศึกษามีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนเพิ่มบทบาทประสานงานสร้างเครือข่ายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดังกล่าว

4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในทุกๆ ด้าน โดยพิจารณาดำเนินการ

4.1 จัดทำศูนย์ข้อมูล Cloud Computing เพื่อจัดเก็บสารสนเทศทั้งหมดของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้อยู่ในที่เดียวกันสะดวกในการบริหารจัดการข้อมูลขององค์กร

4.2 จัดทำ Big Data เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้ผู้บริหารนำสารสนเทศไปใช้ประกอบในการตัดสินใจ

4.3 จัดทำ KM (Knowledge Management) ที่รวบรวมข้อมูลจาก Cloud Computing และ Big Data ของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้แก่ผู้บริหาร และบุคลากรรุ่นใหม่ต่อไป

## อภิปรายผล

ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความสำคัญต้องการ จำเป็น เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพ ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีอยู่ ตามเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพตามภารกิจที่มีอยู่ของ สกสศ. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามเจเนอเรชั่น เบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความคิดเห็นในภาพรวม รายด้าน และรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวม รายด้าน และรายข้ออยู่ในระดับมาก สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า สภาพที่พึงประสงค์ทุกข้อ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าทุกเจเนอเรชั่นมีความเห็นว่าในสภาพความเป็นจริงการดำเนินสวัสดิการและสวัสดิภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น โดยเจเนอเรชั่นวายเห็นว่าในสภาพปัจจุบันด้านการส่งเสริมสวัสดิการเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่พักของ สกสศ.อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดกว่าทุกๆ ด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความต้องการ (Need) เป็นความต้องการของมนุษย์ ที่มีความปรารถนา และมีความต้องการในระดับที่แตกต่างกัน แม้จะมีสถานะหรือปัจจัยส่วนบุคคลที่เหมือนกันก็ตาม เจเนอเรชั่นวายอาจเป็นกลุ่มคนอายุน้อยที่มีโอกาสต้องใช้บริการที่พักของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามากกว่าเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ จึงให้ความสำคัญของความต้องการจำเป็นในเรื่องนี้มากที่สุด ในขณะที่เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ คำนึงถึงเรื่องความมั่นคงปลอดภัย จึงเห็นความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการที่จะมีการปรับขยายความช่วยเหลือให้ครอบคลุมถึงอุปนิสัยอื่นๆ ด้วย ส่วนเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์เป็นกลุ่มคนสูงอายุในปัจจุบัน (พ.ศ.2489 – 2507) คนกลุ่มนี้เป็นผลผลิตหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่แต่ละประเทศต้องการเร่งผลิตประชากร เพื่อมาพัฒนาประเทศที่บอบช้ำ โดยเขาได้รับรู้ถึงความลำบากของพ่อแม่ ความแร้นแค้นทางเศรษฐกิจ (สรรพชัย ไซยสิริยะสวัสดิ์, 2557) จึงอาจเป็นผู้ที่เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา จึงอาจตัดสินใจว่าการส่งเสริมสวัสดิการของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสภาพความเป็นจริง การจัดการที่พักของ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และการสนับสนุนเงินกู้เพื่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกยังดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้นทั้งยังมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดกว่าทุกๆ ด้าน

สำหรับความคาดหวังที่มีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดของแต่ละด้าน แต่ละเจเนอเรชั่น ได้แก่ เจเนอเรชั่นวาย ให้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรกของทุกด้าน และทุกเจเนอเรชั่น คือ ด้านการส่งเสริมสวัสดิการเกี่ยวกับการจัดการที่พักของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สำหรับเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ ให้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรกของทุกด้าน คือ ด้านการส่งเสริมสวัสดิการเกี่ยวกับการบริการด้านสุขภาพของสถานพยาบาลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านบริการตรวจสุขภาพประจำปี ส่วนเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ ให้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรกของทุกด้าน คือด้านการส่งเสริมสวัสดิการเกี่ยวกับการบริการด้านสุขภาพของสถานพยาบาลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในเรื่องบริการทันตกรรม เป็นที่น่าสังเกตว่าทุกเจเนอเรชั่นมุ่งเน้นลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในด้านการส่งเสริมสวัสดิการทั้งสิ้น เป็นเครื่องยืนยันให้เห็นว่าการส่งเสริมสวัสดิการนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับด้านการส่งเสริมสวัสดิภาพ ทุกเจเนอเรชั่นให้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก คือการมีมูลนิธิช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบภัยจากผู้อักร้าย โดยให้ปรับขยายให้ครอบคลุมถึงอุปนิสัยอื่นๆด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกทุกเจเนอเรชั่นต้องการให้เป็นไปตามหลักความเสมอภาคที่ทุกคนควรได้รับสิทธิในการเข้าถึงและใช้สวัสดิการขององค์กรเพื่อให้เกิดความเท่า

เทียมและปราศจากความรู้สึกของความแบ่งแยก (กิ่งพร ทองใบ, 2553) ส่วน**ด้านกองทุนมูลนิธิ** เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ ให้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรกของด้านนี้สอดคล้องกัน คือการมีมูลนิธิ ช่วยเหลือการศึกษาบุตรครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนเจเนอเรชั่นวายให้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด เป็นลำดับแรกของด้านนี้ คือการมีมูลนิธิทวี บุญยเกตุ เพื่อสนับสนุนการให้ทุนวิจัย ประเด็นนี้อาจตั้งข้อสังเกตได้ว่า เจเนอเรชั่น เบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ ซึ่งอาวุโสกว่าเจเนอเรชั่นวายมุ่งให้ความสนใจในเรื่องการให้ความช่วยเหลือการศึกษาบุตร ครูและบุคลากรทางการศึกษามากกว่าการได้รับสนับสนุนการให้ทุนวิจัยซึ่งเจเนอเรชั่นวายเป็นคนรุ่นใหม่ ไฟแรง ชอบการทำงานที่ไม่ต้องมียาย มีความมั่นใจในตัวเอง ชอบทางลัด สะดวก รวดเร็ว และไฮเทคโนโลยี ทุกคำถามมีคำตอบ ในโลก อินเทอร์เน็ต (อุทิส ศิริวรรณ, 2559) คนกลุ่มนี้เติบโตมาในยุคที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงและมีความ เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมาก รวมถึงเป็นเจเนอเรชั่นที่ได้รับประสบการณ์และเผชิญวิกฤตความรุนแรง ทางสังคม อย่างมาก เช่น สภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ในหลายๆประเทศ เหตุการณ์ก่อการร้าย ภัยธรรมชาติที่รุนแรง และคาดไม่ถึง ส่งผลให้กลุ่มเจเนอเรชั่นวายมีวิถีการดำเนินชีวิตที่รวดเร็ว มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ต้องการการยอมรับ (เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล, 2552) จึงอาจเป็นเหตุผลว่าคนเจเนอเรชั่นวายสนใจการมีมูลนิธิทวี บุญยเกตุ เพื่อสนับสนุนการให้ทุน วิจัย สำหรับ**ด้านความมั่นคงและเชิดชูเกียรติ** ทุกเจเนอเรชั่นให้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับ แรก คือ โครงการฟื้นฟู ภาย – จิตของครู บุคลากรทางการศึกษา และครอบครัวผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์ ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ โดยต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากร ทางการศึกษาปรับขยายขอบเขตพื้นที่ทั่วประเทศซึ่งก็อาจเป็นเพราะต้องการให้เป็นไปตามหลักความเสมอภาค ที่ทุกคนควร ได้รับสิทธิในการเข้าถึงและใช้สวัสดิการขององค์กรเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและปราศจากความรู้สึกของความแบ่งแยก ดังกล่าวมาแล้ว (กิ่งพร ทองใบ, 2553) นอกจากนี้เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ยังให้ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สูงสุดเป็นลำดับแรกของด้านนี้อีกคือ โครงการจัดสวัสดิการให้ทุนการศึกษาแก่บุตรครูและบุคลากรทางการศึกษา “สานฝัน ให้ เป็นจริง” ซึ่งก็อาจเป็นเพราะความต้องการของคนวัยนี้จะมีแนวโน้มที่การช่วยเหลือเป็นส่วนใหญ่

เมื่อเปรียบเทียบสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ที่ สกสศ.มีอยู่สี่ด้าน จำแนกตามเจเนอเรชั่น ผลจึงปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในทุกด้าน และทุกประเด็นย่อย แสดงว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเจ เนอเรชั่นแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการ และสวัสดิภาพของครูและบุคลากรในสภาวะ ปัจจุบันที่เพิ่มเติมจากที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่ ตาม เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานครนครและปริมณฑล

เมื่อพิจารณาความต้องการระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรกในสภาวะปัจจุบันของทุกเจเนอเรชั่น พบว่าอยู่ในด้าน ฌาปนกิจสงเคราะห์ โดยเจเนอเรชั่นวาย ต้องการให้มีฌาปนกิจสงเคราะห์ครอบคลุมทั้งบิดาและมารดา ซึ่งสอดคล้องกับเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะคนเจเนอเรชั่นวาย ส่วนใหญ่ยังไม่มีภาระครอบครัว จึงคำนึงถึงสวัสดิการของพ่อแม่ที่ต้อง ดูแล ดังที่ เดชา วัฒนพงศ์ไพศาล (2552) อธิบายว่าคนเจเนอเรชั่นวายจะมีแนวคิด ทศนคติ ค่านิยม พฤติกรรมตลอดจนมี ความต้องการในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน ทำให้มีการสื่อสารไม่ตรงกัน ความต้องการไม่เหมือนกัน นอกจากนี้เจเนอเรชั่นวาย ยังต้องการระดับมากที่สุดในการด้านฌาปนกิจสงเคราะห์ โดยให้มีการแจ้งรายชื่อผู้เสียชีวิตในแต่ละเดือนเพื่อความโปร่งใส อีก ประเด็นหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ที่ต้องการให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม สวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการแจ้งรายชื่อผู้เสียชีวิตในแต่ละเดือนเพื่อความโปร่งใส เช่นกัน แสดงให้เห็นว่าเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ หรือคนยุคเบบี้บูม หรือคนที่มียายุตั้งแต่คือ 50 ปีขึ้นไป และเริ่มเข้าสู่วัยชรา

แล้ว คนกลุ่มนี้จึงเป็นคนที่ใช้ชีวิตเพื่อการทำงาน เคารพกฎเกณฑ์ กติกา มีความอดทนสูง พยายามให้การทำงานและองค์กรมาก สู้งาน พยายามคิดและทำอะไรด้วยตัวเอง เป็นเจ้านายคนถูกครอบครัวยุติธรรมมาให้เป็นคนประหยัด อดออม จึงใช้จ่ายเงินอย่างรอบคอบ และระมัดระวัง (อุทิศ ศิริวรรณ, 2559) รวมถึงเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ ซึ่งเป็นคนที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2508 – 2522 ซึ่งเป็นผู้ใหญ่พอควร จึงน่าจะคำนึงถึงควมมีระเบียบที่ชัดเจน โปร่งใส ส่วนการที่คนเจเนอเรชั่นวายซึ่งได้รับการปลูกฝังในค่านิยมเรื่องความโปร่งใส ธรรมภิบาลมา จึงมีความต้องการในสภาวะปัจจุบันลำดับแรกสอดคล้องกันดังกล่าว ส่วน **ด้านการส่งเสริมสวัสดิการ** เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ ต้องการระดับมากที่สุด ส่วนเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ ให้ปันผลแต่ละปีสำหรับสมาชิก ชพค. **ด้านการส่งเสริมสวัสดิภาพ** เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ มีความต้องการระดับมากเป็นอันดับแรก คือ เพิ่มเงินชดเชยมูลนิธิช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ประสบอัคคีภัยและภัยธรรมชาติโดยให้ครอบคลุมภัยอื่นๆ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์และเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรก สอดคล้องกัน คือเพิ่มเงินชดเชยกองทุนสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อช่วยเหลือครูผู้ประสบอุบัติเหตุหรือทุพพลภาพ **ด้านเศรษฐกิจ** เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์มีความต้องการในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรกสอดคล้องกัน คือ สามารถใช้สิทธิการลดหย่อนภาษีได้จากการเป็นสมาชิก ชพค. ส่วนเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ สนับสนุนการกู้ยืมเพื่อการศึกษาของบุตรในอัตราดอกเบี้ยต่ำ **ด้านสุขอนามัย** เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีความต้องการในระดับมากที่สุด ส่วนเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก คือ สมทบค่ารักษาพยาบาลส่วนเกิน ในการเบิกจ่ายจากหน่วยงานต้นสังกัด **ด้านความมั่นคง** เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีความต้องการในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรกสอดคล้องกันคือ ให้เงินขวัญถุงเมื่อครูและบุคลากรเกษียณอายุ ส่วนเจเนอเรชั่นวาย มีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ พิจารณาการนำเงิน ชพค.มาใช้ในการประกันสุขภาพส่วนหนึ่ง ในขณะที่ยังมีชีวิตแทนการเก็บไว้ใช้เฉพาะเวลาเสียชีวิต **ด้านนันทนาการ** ทุกเจเนอเรชั่นมีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ ส่งเสริมอาชีพหลังเกษียณตามความต้องการอย่างเป็นรูปธรรมในทุกจังหวัด **ด้านการพัฒนา** ทุกเจเนอเรชั่นมีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรก คือ สนับสนุนให้มีทุนศึกษาต่อทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอยู่ในระดับมาก แต่เจเนอเรชั่นวายมีความต้องการในระดับมากเป็นอันดับแรก รวมทั้งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษอีกประการหนึ่ง **ด้านประชาสัมพันธ์ และการบริการ** เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ มีความต้องการในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ พัฒนาข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้เป็นปัจจุบันเสมอ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ มีความต้องการในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ปรับปรุงการให้บริการในทุกเรื่องอย่างรวดเร็วตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดอยู่ และเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารทางโซเชียลเน็ตเวิร์กให้หลากหลาย ส่วนเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรกคือ เพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารทางโซเชียลเน็ตเวิร์กให้หลากหลาย

สำหรับผลการเปรียบเทียบความต้องการในสภาวะปัจจุบันเป็นรายด้านตามเจเนอเรชั่น พบว่าด้านส่งเสริมสวัสดิการ ด้านสุขอนามัย ด้านความมั่นคง ด้านนันทนาการ ด้านการพัฒนา และด้านการประชาสัมพันธ์และการบริการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในภาพรวมเจเนอเรชั่นวายจะมีความแตกต่างกับเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ในทุกด้าน แสดงว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการสวัสดิการ และสวัสดิภาพในสภาวะปัจจุบันแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเจเนอเรชั่นวายอาจเป็นผู้ที่ไม่มุ่งเน้นผลประโยชน์ที่ได้รับในกรณีเสียชีวิตแต่มุ่งให้ความสำคัญกับปัจจุบัน ดังนั้นความต้องการในสภาวะปัจจุบันจึงมีความยืดหยุ่นมากกว่าเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ ดังที่มีการเสนอว่า เจเนอเรชั่นวายจะมีวิธีการดำเนินชีวิตที่รักษาถึงความสมดุลแบบ smart worker โดยให้ความสำคัญกับการจัดสรรเวลาทั้งการทำงานและชีวิตส่วนตัวในจุดที่สมดุลกัน และคนเจเนอเรชั่นวายมีแนวโน้มที่จะแต่งงานช้าจนถึงชอบชีวิตโสด (เดชา วัฒนพงศ์ไพศาล, 2552)

วัตถุประสงค์ที่ 3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพที่พึงประสงค์สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพที่พึงประสงค์สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วยสองแนวทาง ดังนี้

1) แนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพตามภารกิจที่มีอยู่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความต้องการจำเป็นของเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวายตาม PNI ลำดับแรก

2) แนวทางสำหรับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ควรพิจารณาดำเนินการตามความต้องการระดับมากที่สุด ในสภาวะปัจจุบันของเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย

เนื่องจากแนวทางดังกล่าวมาจากผลการสัมภาษณ์ และผลการประชุมกลุ่มย่อยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตัวแทนของทั้งสามเจเนอเรชั่น และผู้ที่เข้าใจการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงอาจแสดงให้เห็นว่าแนวทางมีความเป็นไปได้ในการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจะพิจารณานำไปดำเนินการตามความต้องการจำเป็น PNI ลำดับแรก รวมทั้งตามความต้องการระดับมากที่สุด ในสภาวะปัจจุบันของเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ลักษณะแนวทาง เป็นแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาอาจนำไปพิจารณาทั้งในแง่การกำหนดนโยบาย และปรับปรุงการดำเนินงานในสี่ด้านที่มีอยู่ คือ ด้านการส่งเสริมสวัสดิการ ด้านการส่งเสริมสวัสดิภาพ ด้านกองทุนและมูลนิธิ และด้านความมั่นคงและเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนความต้องการเพิ่มเติมระดับมากที่สุด ในปัจจุบันทั้งแปดด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสวัสดิการ ด้านการส่งเสริมสวัสดิภาพ ด้านฌาปนกิจสงเคราะห์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขอนามัย ด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนา และด้านการประชาสัมพันธ์และการบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสำหรับประเทศไทยของ ปองหทัย พึ่งนุ่ม (2560) ที่พบว่ามหาวิทยาลัยควรให้ทุกคนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นร่วมต่อสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้องโดยตรง มีการปรับปรุงสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน รวมทั้งมีแผนการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง การกำหนดมาตรฐานการจ้างและค่าตอบแทนทางวิชาการที่เท่าเทียมกัน จัดรูปแบบสวัสดิการที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุด และอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี

ทั้งนี้ นอกเหนือจากการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจะนำแนวทางไปพิจารณาจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพตามความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษาในแต่ละเจเนอเรชั่นแล้ว ดังกล่าวแล้ว ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เป็นเงื่อนไขสู่ความสำเร็จด้วย แสดงให้เห็นว่าทั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีบทบาทเป็นผู้ให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นผู้รับ จำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมที่สร้างสรรค์ ดังที่ โสภิตา คล้ายหนองสรวง (2558) กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (Constructive participation) ว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่ทั้งสองฝ่ายต่างมองโลกไปในทางที่ดีพร้อมที่จะร่วมกันสร้างสรรค์ด้วยการปรับทัศนคติเข้าหากัน เกิดการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อที่จะแก้ไขปัญห และหาข้อยุติต่างๆ อันจะนำไปสู่การร่วมมือร่วมใจบนพื้นฐานที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายพึงพอใจ การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้จะนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าและเป็นสิ่งที่สังคมพึงปรารถนา นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษายังต้องมีการสร้างเครือข่ายให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ดังคำกล่าวที่ว่า การเชื่อมโยงในลักษณะของเครือข่ายจะพัฒนาไปสู่ระดับของการลงมือทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันด้วย ดังนั้น เครือข่ายต้องมีการจัดระบบให้กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เป็นสมาชิกดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดหมายที่เห็นพ้องต้องกัน ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมเฉพาะกิจตามความจำเป็น หรือจะเป็นเครือข่ายที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ระยะยาวก็ได้ (เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, 2518) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในการทำงานทุกเรื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้เหมาะสมกับสังคมยุคดิจิทัล สอดคล้องกับผลวิจัยหลายๆเรื่องที่พบว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน อาทิเช่น ผลการวิจัยของศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง (2558) ที่พบว่าปัจจัยทัศนคติต่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ ญัฐพล ประคุณศึกษาพันธ์ (2560) ยังพบว่า ปัจจัยความสามารถของผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยความรู้ทางธุรกิจเชิงกลยุทธ์ ความรู้ทางไอทีเชิงกลยุทธ์ การอ่านสถานการณ์ ทักษะด้านการสื่อสารกับผู้อื่น ความผูกพันกับผู้บริหารระดับสูง ความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของงาน และสภาพแวดล้อมการทำงานในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งสมคิด สุทธิธารราช (2561) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในเทศบาลตำบลของไทย มีสี่ปัจจัยคือ 1) ความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 2) การรับรู้ถึงความสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของเทศบาลใกล้เคียง และ 4) การได้รับความรู้และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

แนวทางฯ ดังกล่าวผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่านที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารทางการศึกษา นักวิชาการทางการศึกษา ทั้งเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ต่างเห็นพ้องต้องกันว่าแนวทางฯ มีความเหมาะสม แสดงว่าแนวทางการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพที่พึงประสงค์สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจเนอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานครฯและปริมณฑลมีความเหมาะสมในการนำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพิจารณาปรับใช้ต่อไป

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยที่พบว่าสวัสดิการและสวัสดิภาพที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษามีอยู่นั้น ความต้องการจำเป็นลำดับแรกของเจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ และเจเนอเรชั่นเอ็กซ์ จะมีความสอดคล้องกันเกี่ยวกับสวัสดิการด้านสุขภาพ ส่วนเจเนอเรชั่นวายมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดบริการที่พักของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนั้นในด้านความมั่นคงฯทั้งสามเจเนอเรชั่นต่างให้ความสำคัญที่ประเด็นการช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบภัยจากผู้ก่อการร้าย และได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ โดยต้องการให้มีการเพิ่มความช่วยเหลือให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ที่ได้รับอุปถัมภ์ในปัจจุบันด้วยเช่นกัน ในส่วนความต้องการระดับสูงสุดในสภาวะปัจจุบัน พบว่าเจเนอเรชั่นวายซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่มีความต้องการด้านสวัสดิการในสภาวะปัจจุบันระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือต้องการให้ ชพค. ครอบคลุมทั้งบิดาและมารดา ส่วนด้านความมั่นคง มีความต้องการระดับมากเป็นอันดับแรก คือพิจารณาการนำเงิน ชพค. มาใช้เพื่อการประกันสุขภาพส่วนหนึ่งในขณะที่มีชีวิตอยู่

ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงควรที่จะนำความต้องการตามเจเนอเรชั่นจากผลการวิจัยครั้งนี้ ไปพิจารณาทบทวนปรับนโยบายการจัดสวัสดิการ และสวัสดิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการในสภาวะปัจจุบันโดยคำนึงถึงความแตกต่างของเจเนอเรชั่นเป็นสำคัญ

### ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์มีความต้องการอันดับแรกระดับสูงสุด ด้านสวัสดิการ คือให้ปันผลแต่ละปีสำหรับสมาชิกชพค. ด้านเศรษฐกิจ คือสามารถใช้สิทธิการลดหย่อนภาษีได้จากการเป็นสมาชิก ชพค. และด้านสุขอนามัย คือสมทบค่ารักษาพยาบาลส่วนเกินในการเบิกจ่ายจากหน่วยงานต้นสังกัด จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าสมาชิกชพค. ยังมีความรู้ ความเข้าใจไม่ชัดเจนต่อบทบาทหน้าที่ และภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงควรที่จะมี “โครงการ สกสค.พบสมาชิก” ทั้งโดยคณะกรรมการบริหารส่วนกลางสำนักงานใหญ่ ประชุมใหญ่ออนไลน์ปีละครั้ง หรือ สกสค.แต่ละจังหวัดพบสมาชิกภาคเรียนละครั้ง เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน และรวบรวมความคิดเห็นจากสมาชิกในแต่ละจังหวัดที่สอดคล้องกันมาพิจารณาปรับปรุงพัฒนาระบบการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น หรือบรรจุกำหนดการ “โครงการ สกสค.พบสมาชิก” ไว้ในช่วงเปิดภาคเรียนในกลุ่มโรงเรียนต่างๆ ซึ่งจะเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ๆ สนใจที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์การจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีความเป็นปัจจุบัน และมีช่องทางที่หลากหลาย เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ ไอจี เว็บไซต์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มสมาชิกทุกคน ทั้งนี้ต้องพิจารณารูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่มีความกระชับฉับไว เช่น อินโฟกราฟิก อีบุ๊ก โดยจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่จะทำให้สื่อสารได้เป็นวงกว้าง ได้แก่ ความน่าสนใจของเนื้อหา ช่วงเวลาที่ประชาสัมพันธ์ กลุ่มเป้าหมายที่ต้องการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

2. จากผลการวิจัยพบว่าในสภาพปัจจุบันการดำเนินการสวัสดิการและสวัสดิภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยค่อนข้างมาทางระดับน้อย และสภาพที่พึงประสงค์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยค่อนข้างมาทางระดับมาก และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในทุกด้านและทุกประเด็นของสวัสดิการและสวัสดิภาพตามภารกิจที่มีอยู่ของ สกสค. ดังนั้นผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จึงควรจัดเวทีสัมมนาร่วมกันพิจารณาประเด็นที่กำลังดำเนินการอยู่จากผลการวิจัยนี้ พร้อมกับพิจารณาความต้องการที่พึงประสงค์ในสภาวะปัจจุบันด้วย โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตามเจเนอเรชันต่างๆ มามีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นที่เป็นไปได้ทางปฏิบัติ กำหนดกรอบแนวทางให้มีความชัดเจน หรืออาจจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพให้มีความเหมาะสมตามความต้องการของสมาชิกในเจเนอเรชัน อาจอยู่ในรูปแบบแพคเกจที่สมาชิกสามารถเลือกและปรับเปลี่ยนสวัสดิการและสวัสดิภาพได้ตามที่ตนเองต้องการ และมีความเหมาะสมตามบริบทของการดำรงชีวิตของตนเอง

3. จากผลการวิจัยที่พบว่าความต้องการที่พึงประสงค์ในสภาวะปัจจุบันที่แต่ละเจเนอเรชันมีความต้องการตรงกัน เช่น การแจ้งรายชื่อของผู้เสียชีวิตแต่ละเดือนเพื่อความโปร่งใส การเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารทางโซเชียลเน็ตเวิร์กให้หลากหลาย การปรับปรุงการให้บริการในทุกเรื่องอย่างรวดเร็วตามกรอบระยะที่กำหนด การส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ และสนับสนุนให้มีทุนศึกษาต่อทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องนำความต้องการดังกล่าวไปพิจารณาดำเนินการ โดยอาจจะสร้างความร่วมมือในการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพกับหน่วยงานภาคเอกชนเพื่อลดต้นทุนในการบริหารจัดการ และสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางเพื่อแจ้งความเป็นไปให้สมาชิกทราบโดยเร็ว

4. จากผลการวิจัยในเรื่องแนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชันเอ็กซ์ และเจเนอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและรับกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและ

บุคลากรทางการศึกษาจึงควรจะนำผลการวิจัยเรื่องนี้ และเรื่องอื่นๆที่วิจัยในปีนี้เผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งส่วนกลาง และทุกจังหวัดในเขตปริมณฑล หรืออาจทุกจังหวัดทั่วประเทศเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับทราบ

5. จากผลการวิจัยที่พบว่าความต้องการระดับมากที่สุดในประเด็นที่สมาชิกมีความเข้าใจที่ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น การให้ปันผลแต่ละปีสำหรับสมาชิก ขพค. การสามารถใช้สิทธิการลดหย่อนภาษีได้จากการเป็นสมาชิก ขพค. การเพิ่มวงเงินด้านทันต กรรม เป็นต้น ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาควรจัดทำเป็นคู่มือสิทธิประโยชน์ของสมาชิก สกสค. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่มีความถูกต้องชัดเจน

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนกลางควรสนับสนุนให้ สกสค. ทุกจังหวัดทั่วประเทศทำการวิจัยความต้องการเพิ่มเติมด้านสวัสดิการและสวัสดิภาพที่สมาชิกต้องการในแต่ละภูมิภาคที่มีความสอดคล้องตามบริบทของแต่ละพื้นที่ หรือแต่ละจังหวัดเพื่อรวบรวมเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเจนเอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจนเอเรชั่นวายทั่วประเทศในปัจจุบัน

2. สกสค. จังหวัดควรมีการศึกษาศาภาพการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งความต้องการ และปัญหาโดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูและบุคลากรทางการศึกษาเจนเอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ และเจนเอเรชั่นวาย ตลอดจนการวิเคราะห์จากเอกสารที่มีอยู่เกี่ยวกับการให้สวัสดิการและสวัสดิภาพของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในอนาคตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกต่อไป

3. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีการติดตาม และประเมินผลถึงความเป็นไปได้ในการนำแนวทางจากการวิจัยครั้งนี้ไปสู่การปฏิบัติ

4. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีการศึกษาต่อยอดจากข้อค้นพบแนวทางของงานวิจัยนี้ซึ่งเป็นเพียงหลักการกว้างๆ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติ (How to) หรือกระบวนการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยใช้เทคนิควิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) เทคนิควิจัยโดยการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Research) หรือการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เป็นต้น

#### บรรณานุกรม

- กิ่งพร ทองใบ. (2553). *ระบบค่าตอบแทนสมัยใหม่: จากวิชาการสู่วิชาชีพ*. กรุงเทพฯ. เอ็มอาร์เซ็นเตอร์
- กิตติพงษ์ พุ่มพวง และพัชรินทร์ บุรณะกร. (2557). *การจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา: การประเมินผลและการศึกษาหาแนวทางใหม่*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2563, จาก <http://www.otep.go.th/?p=index>.
- เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. (2518). *การสร้างเครือข่าย(Networking)* สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2564, จาก <https://www.iok2u.com/index.php/article/logistics-supply-chain/1326-networking-networking>.
- เดชา วัฒนพงศ์ไพศาล. (2552). การรับรู้คุณลักษณะของเจนเอเรชั่นวายและแรงจูงใจในการทำงาน: มุมมองระหว่างเจนเอเรชั่นต่างๆ ในองค์กร. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 31(121), 1-25.

- ณัฐพล ประคุณศึกษาพันธ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานรัฐบาล. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2564, จาก <http://jisb.tbs.tu.ac.th/vol-04-oct-dec-2017/>.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). *พรมแดนความรู้ด้านการวิจัยและสถิติ รวมบทความทางวิชาการของ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย*. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปองหทัย พึ่งนุ่ม. (2560). *รูปแบบการจัดสวัสดิการของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสำหรับประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2564, จาก <http://ithesisir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1437/1/56260903.pdf>
- พชชนัน นิรมิตรไชยพันธ์ และกมลพร สอนศรี. (2560). *รูปแบบที่เหมาะสมในการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาในประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2563, จาก: <http://www.otep.go.th>.
- ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง. (2558). *ประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2564, จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-EJournal/article/view/89181>.
- โศภิตา คล้ายหนองสรวง. (2558). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2564, จาก <http://digitalcollect.lib.buu.ac.th/dcms/files/53990012.pdf>.
- สมคิด สุทธิธารวัช. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในเทศบาลตำบลของไทย*. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2564 จาก <https://ph02.tci-thaijo.org/itm-journal/article/download>.
- สมนึก เพอสม. (2555). *ภาพอนาคตครูไทย*. สืบค้นเมื่อ 21 พฤษภาคม 2563, จาก [www.gotoknow.org](http://www.gotoknow.org).
- สรรเพชญ์ ไชยสิริยะสวัสดิ์. (2557). *ความต้องการสวัสดิการยืดหยุ่นของพนักงานสำนักงานกสทช.แบ่งตามเจนอเรชั่น*. สืบค้นเมื่อ 28 พฤษภาคม 2563, จาก [https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NBTC\\_Journal/article/download/135](https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NBTC_Journal/article/download/135).
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2563). *คู่มือสำนักงาน*. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2563, จาก [www.otep.go.th](http://www.otep.go.th).
- อุทิศ ศิริวรรณ. (2559). จริต 6 กับคนเจนวาย เปรียบเทียบคน 14 อารมณ์กับคน 3 ยุค. *วารสารทางเดิน*, 41(174).